

Referat fra systemleverandørmøte 6. april 2016

Sted: Nasjonalbiblioteket, Oslo.

Tid: 6. april 2016, kl 10:00-15:00

Til stede: Ola Thori Kogstad og Tore Morkemo, Bibliotek-Systemer; Øystein Reiersen, Bibliotekenes IT-senter; Jone Thingbø og Jan Erik Garshol (pr Skype), BIBSYS; Magnus Vestvoll, Bibliotekservice; Magnus Enger, Libriotech; Hans Erik Büscher, Reindex; Helén Sakrihei (sak 4 pr Skype), Torstein Tjelta, Svein Arne Tinnesand og Hilde Høgås, Nasjonalbiblioteket.

1: Valg av møteleder og referent.

Møteleder: Tore Morkemo, referent: Hilde Høgås

2: Godkjenning av referat fra forrige møte.

Ingen kommentarer. Godkjent.

3: Statusrunde fra de forskjellige systemleverandørene.

Bibliotek-Systemer har brukt mye tid på NCIP. NCIP brukes i flere sammenhenger, og arbeidet har dermed stor overføringsverdi. Planen er å bruke protokollen til kommunikasjon mellom utlånssystemet for e-medier og biblioteksystemet. Den siste tids utvikling av Bibliofil har hatt fokus på å gjøre biblioteksystemet tilgjengelig på flere plattformer. Dette er et langvarig arbeid, der noen deler snart på plass. Det utvikles et API-er inn mot biblioteksystemet slik at bibliotekene kan lage en tettere integrering mellom egne nettsider og biblioteksystemet. Framover: Bibliotek-Systemer har fått anbudet for utvikling av neste generasjon Biblioteksøk for Nasjonalbiblioteket. Her blir også NCIP sentral, utviklingen forutsetter at alle systemene bruker NCIP.

Bibliotekenes IT-senter: Det største prosjekt for tiden er overgang til ny database msSQL. Ny versjon skal være klar for nye kunder i løpet av april – et stort prosjekt med mange parallelle versjoner. Resultatet vil bli bedre skalering og ytelse. Bibliotekenes IT-senter opererer i tre land og vunnet store anbud i Sverige og Finland, dette styrer i stor grad prioriteringene. Mange kunder ønsker seg API-er. Av nye som er utviklet kan nevnes eksemplartilgjengelighet, autentisering, SRU (Norzigs SRU-profil) som nå ute i betatest. Det er et stadig trykk på integrasjon mot innkjøpssystem, Bibits har standardisert på én protokoll. Det er også brukt mye tid på overgangen fra NILL til NCIP. I tillegg er det gjort en restrukturering av tidsskriftmodulen og importfunksjonen.

Nasjonalbiblioteket jobber mye med å følge opp Nasjonal bibliotekstrategi som ble lagt fram av regjeringen sensommeren 2015. Særlig har to hovedsaker tatt mye tid; sørge for at folke- og skolebibliotek får kostnadsfri tilgang til metadata og ny versjon av Biblioteksøk. Begge settes ut i livet ved kjøp av tjenester. Kjøp av metadata er fortsatt til behandling, nyvikling av Biblioteksøk er avklart – her har Bibliotek-Systemer vunnet anbudet. Norsk WebDewey ble tatt i bruk i oktober 2015, det er holdt kurs over hele landet med over 600 deltakere. Ellers er det stor aktivitet rundt en ny versjon av NB-søket som skal relanseres høsten 2016.

Oppdatert versjon av konvertereren fra NORMARC til MARC21 legges ut snart. Det er gjort utbedringer av noen feil som angår tall- og kodefelter (01x-08x). Nasjonalbiblioteket sender melding til Systemleverandørene når ny versjon er klar.

BIBSYS: Den viktigste milepælen siste halvåret har vært overgang til nytt biblioteksystem - Alma. Det skjedde etter planen puljevis i overgangen november-desember 2015. Det har vært en krevende prosess for BIBSYS og for bibliotekene. 2016 vil være et mellomår med læring for både BIBSYS og bibliotekene. BIBSYS er omorganisert for å møte den nye situasjonen. Det er en stor overgang å ikke ha systemet i huset, dette har for eksempel forsinket NCIP-prosessen. Det kreves en mer langsiktig tenking å forholde seg til Ex Libris. Ask og BIBSYS biblioteksystem er nå stengt. Oria er søkesystemet for alle, nå også integrert mot Alma. Når innføringen av NCIP er fullført, vil det også bli mulig å bestille fjernlån fra Oria.

Strukturendring i UH-sektoren fører til sammenslåinger av bibliotek, dette skal også gjenspeiles i Alma. BIBSYS har også gjennomført et prosjekt om håndtering av forskningsdata for BI, tjenesten er nå kommet i oppdatert versjon. BIBSYS har fått i oppgave av Kunnskapsdepartementet å dele ut DOI fra DataCite, identifikatorene skal sikre unik identifisering av forskningsdata og vitenskapelige utgivelser. Dei kan også nyttes på andre digitale objekter, som læringsobjekter.

Sammen med fire universitetsbibliotek har BIBSYS gjennomført prosjektet *Semantisk web* med prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket. Deichmanske bibliotek og Nasjonalbiblioteket har også deltatt i arbeidet. Målet har vært å se på om, og hvordan, bibliografiske data fra BIBSYS kan representeres i semantisk web. Én leveranse fra prosjektet er en pilot som skal vise hvordan data kan representeres. Det er også laget koblinger mellom data i BIBSYS-basen og eksterne kilder, for eksempel MARCUS fra UBB og Norsk WebDewey. Prosjektet har særlig sett på hvordan et verksregister kan realiseres. Tilgang til data fra prosjektet finnes på **livedata.bibsys.no**.

Autoritetsregister for navn: Det er interesse fra flere hold om å jobbe mot et felles autoritetsregister, blant annet fra Deichmanske bibliotek og Cristin (forskningsprosjekter og resultater). **authority.bibsys.no** gir tilgang til autoritetsdata. BIBSYS kan om ønskelig arrangere en work-shop med systemleverandørgruppa om bruken av autoritetsregister.

Tidemann: Bibliotekservice har jobbet mye med NCIP og SRU, det er laget en enkel SRU-klient for å hente metadata fra Nasjonalbiblioteket. De får stadig mer etterspørsel etter API-er og muligheter til å presentere data på nye måter i bibliotekene.

Liberiotech: Her har det stort sett gått i brukerstøtte og drift og innfasing av nye kunder, også noen svenske kunder. Framover skal arbeidet med NCIP fullføres.

Reindex har jobbet med migrasjon fra Sybase til xxxxxx og innføring av NCIP og ISO-ILL.

4: NCIPP, status

Sluttrapporten for NCIP-prosjektet er skrevet, men ikke sendt ut. Det gjøres etter dette møtet for å få en endelig godkjenning fra alle. Deretter sendes rapporten til Nasjonalbiblioteket.

Status for innfasing av NCIP

Bibliofil: NCIP er tatt i bruk Halden, Verdal og Levanger. Det ser ut til å fungere OK, også testet OK mot Alma. Noen mindre problem, det jobbes med finpussing. Det oppstår en feil i Levanger fordi NILL og NCIP kjøres samtidig.

Bibits: Sarpsborg, Spydeberg og et par bibliotek til i Østfold er testbibliotek har tatt i bruk NCIP. Det ble testet OK mellom Mikromarc-bibliotek i desember, men med noen feilmeldinger. Det skal gjennomføres en ny test. Det er testet mye mot Alma, og det er identifisert en feil i Mikromarc. Det jobbes på begge sider for å rette feil.

Nasjonalbiblioteket: Det er registrert 15 NCIP-innførsler i Base bibliotek. Dette er viktig for at bestillingen skal havne på riktig plass.

Tidemann: Ingen kunder har foreløpig tatt i bruk NCIP, og det er bare testet mot Koha. Magnus V jobber med å få NCIP inn i webgrensenettet for bestilling. Han vil vente med testing mot Alma til det fungerer mot de andre systemene.

Libriotech: Test utført mellom Koha og Tidemann. Magnus E Venter på en generisk fjernlansmodul som utvikles av et britisk firma, denne skal tilpasses til NCIP før ny testing utføres.

Reindex: Implementering av NCIP var klar ført jul, avhengig av å få testet mot de andre.

Alma: Det jobbes med å rette opp mangler i Alma, Bibliofil og Mikromarc. Det vil bli testet mot Depotbiblioteket når NCIP fungerer mellom biblioteksystemene. BIBSYS har fått leveransedato fra Ex Libris på utestående leveranser. Alt skal etter planen være på plass i 3. kvartal, det meste før det.

Det kommer mange spørsmål fra bibliotekene til Depotbiblioteket, og det er ønskelig at BIBSYS sender ut nye oppdatert informasjon om status til bibliotekene. Både fornying og kansellering er med i det som dekkes i denne omgangen. Dette vil også fungere når bestilling er OK.

Jan Erik foreslår et møte om håndtering av bestilling av artikler og digital levering.

Hvis det er behov for utvikling av NCIP for å større funksjonalitet i Biblioteksøk, vil Nasjonalbiblioteket finansiere dette gjennom midler som er satt av til nasjonal infrastruktur.

5: Deichman og søknad om tilgang til Nasjonalt låneregister

Deichmanske bibliotek har søkt Systemleverandørgruppen om tilgang til Nasjonalt låneregister. Alle er enige om at Deichman må få tilgang til den samme funksjonaliteten som de har nå. Det finnes to synspunkter på hvordan dette skal gjøres: tilgang via en av

systemleverandørene (i praksis Libriotech) eller ved at biblioteket får direkte tilgang. Det må også tas høyde for andre tilsvarende tilfeller.

Sikkerheten er viktig og det skal lite til for å gjøre feil. Dagens løsning har kontroll på dataene og den er nettopp forklart for Datatilsynet. Det er noe uklart hva det vil innebære for Libriotech å ta ansvar for Deichmans bruk av Nasjonalt lånerregister.

Nasjonalbiblioteket forstår den sikkerhetsmessige vurderingen, samtidig er det sterkt ønskelig at Deichman og bibliotekene får tilgang til Nasjonal lånerregister. I følge bibliotekstrategien skal Nasjonalbiblioteket ta et større ansvar for Nasjonalt lånekort. Hva dette skal innebære, er ikke konkretisert i strategien, og Nasjonalbiblioteket har så vidt begynt å se på hvordan dette skal realiseres.

I denne konkrete saken avtaler Nasjonalbiblioteket et eget møte med Magnus E om saken for å komme fram til en kortsiktig løsning for Deichman.

6: Rapport fra forprosjekt som ser på helheten av ny nasjonal lånekorttjeneste

I forrige møte var det enighet om å etablere et forprosjekt for å se på en ny nasjonal lånekorttjeneste. BIBSYS skulle lage et utkast til mandat. Dette har ikke BIBSYS kunne prioritere samtidig med Alma-innføringen.

Flere momenter ble trukket fram i diskusjonen, disse kan tas med inn i arbeidsgruppen. Tjenesten har så langt fungert godt, men det kan være verdt å vurdere på nytt hvordan den skal skrus sammen. Skal det være en sentralisert eller desentralisert løsning? Må sluttbruker møte opp fysisk i biblioteket for å få lånekort? Må lånerreglement endres? Må det finnes fysiske kort? Skal tjenesten baseres på NCIP? Bruk av passord? Det bør være med representanter for bibliotekene i gruppen som skal arbeide med saken.

Med henvisning til bibliotekstrategien, vil Nasjonalbiblioteket overta oppgaven med å utforme mandat og sette sammen en gruppe.

7. Prinsipper for sikring av lånernes data

Det innføres passord (som brukeren velger) i stedet for PIN-kode, i første omgang på webtjenester. PIN-kode kan brukes ved fysisk oppmøte, for eksempel ved bruk av utlånsautomater.

Bruken av passord fases inn over tid som en frivillig ordning for brukerne. Det er relativt lite som skal til på serversida for å ta i bruk passord. Passordfeltet finnes allerede, men gamle passord må slettes. Deretter kan hvert enkelt system begynne å oppdatere passord. Grappa må bli enig om en dato der det er mulig å bruke passord.

Bibliotek-Systemer tar saken med tilbake og følger opp saken på e-post.

8. Klient-id ved autentiseringen av klienter mot Nasjonalt lånerregister. Skal være implementert til dette møtet.

Bibliotek-Systemer, Libriotech og Bibliotekservise har tatt det i bruk. Reindex, BIBSYS og Bibits er forsinket. Gi beskjed til Bibliotek-Systemer når det på plass. 1. juli er satt som ny frist.

9: Leveranse av metadata til folke- og skolebibliotek

Nasjonalbiblioteket skal sørge for at folkebibliotekene får fri tilgang til bibliografiske data. Nasjonalbiblioteket har ute en konkurranse om kjøp av data. Det er satt krav til at data skal leveres både i NORMARC og MARC 21, via SRU og OAI-PMH.

I tillegg skal bibliotekene ha tilgang til data som Nasjonalbiblioteket har produsert i Alma. Innhenting av data vil forenkles ved at bibliotekene kan hente data fra én kilde. BIBSYS har foreslått en løsning for dette. Denne ble diskutert på møtet. I forslaget ligger også en mulighet til å opprett en «standardpost» med unik identifikasjon som blant annet kan brukes i utviklingen av Biblioteksøk.

Nasjonalbiblioteket informerer systemleverandørene når valg av leverandør er gjort og fortsetter diskusjonene med BIBSYS om løsning for henting av data ett sted.

10: Stabilitet på biblioteknumrene i Base bibliotek når kommuner slås sammen

Bibliotek-Systemer tok opp spørsmålet om hva som skjer med biblioteknr i Base bibliotek når kommuner slås sammen. Møtet ble enige om følgende:

ID-nr. i base Bibliotek *må ikke* endres, dette er et nr. som brukes i mange system, blant annet i NCIP. Når kommuner slås sammen, beholdes ett av bibliotekene som hovedbibliotek, og navnet endres. Andre bibliotek beholdes som filialer, ev. at bibliotek nedlegges.

I Nasjonalt lånerregister får lånere tilhørighet til begge kommuner som slås sammen.

Torstein kan gjøre det umulig å endre ID-er i Base bibliotek.

11: Diskusjon rundt låsing av RFID-brikker

Bibliotek-Systemer tok opp spørsmålet om gruppen skal anbefale bibliotekene å låse RFID-brikkene, dvs. gjøre informasjonen om identifikasjon til read only. Ikke låste brikker kan endres, for eksempel slettes med en mobiltelefon-app.

Bibliofil har valgt en løsning der man ikke låser brikkene. De anbefalte i utgangspunktet bibliotekene å ikke å låse brikkene, de var dyre og ved feil, må den kastes og erstattes. Behovet for å prege nye brikker har avist seg å være mindre enn man trodde, og de tror nå at tiden er moden for å anbefales låsing. Brikkene er billige og det er finnes muligheter for å endre brikkene.

Nasjonalbiblioteket låste ikke brikkene i første runde, men fra 2005 ble brikkene låst. Nasjonalbiblioteket har vært med på å designe grensesnittet for endring av brikkene, det

viser nå både alarmstatus og låsestatus. Nasjonalbiblioteket programmerer brikken, låser den før den sette i boka.

Gruppen ble enig om å anbefale låsing og be leverandørene om en løsning for dette. Man kan ikke garantere manipulering av alarmfunksjonene, men det vil være bedre enn dagens løsning.

Bibliotek-Systemer lager en kort melding til biblioteknorge med anbefaling.

12. Eventuelt

Ingen eventuetsaker.

13. Fastsettelse av dato for neste møte

21. september hos Libriotech i Bodø.

Neste sekretariat: Bibliotekenes IT-senter, de overtar 1. august og innkaller til neste møte.